

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (in s e r a t e) vsprejema upravnništvo in ekspedicija v „Katal. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil 74.

Štev. 151.

V Ljubljani, v sredo 5. julija 1899.

Letnik XXVII.

Dogodki v Belgiji.

V belgijski prestolnici divja revolucija po ulicah. Socijalni demokratje in liberalci so se združili, da odstranijo konservativno vladno. V poslanski zbornici je liberalna manjšina s krikom in silo preprečila obravnavo in nato revolucijo prenesla še na ulico. Socijalisti javno prete s silo ter hujskajo množico proti katoliški vladi. Povod tem nemiro je nova volilna reforma, katero je pripravila sedanja vlada. Združili so se socijalisti, radikalcji in liberalci, da bi preprečili nameravano volilno reformo, osobito pa, da bi strmoglavili sedanji zistem in ustanovili zopet liberalno vladno. Socijalisti zahtevajo popolnoma jednako in splošno volilno pravico, dočim se vlada tej zahtevi v polnem obsegu upira. Vsled tega anarhija v Bruselju in krik proti belgijskim »klerikalcem« po vsem liberalnem časopisju. Tako piše dunajska židinja: »Klerikalna vlada si je pri liberalcih in socijalistih nakopala sovraštvo s svojo nestrpnostjo in nesposobnostjo, da bi ustrezala potrebam kulturne države. Klerikalni zistem potrebuje v svrhu svoje duševne nadvlade nevednost nižjih slojev. A sedaj je taktična napaka popravljena. Svobodnjaki so se združili v boju proti skupnemu sovražniku, čegar trajna vlada bi bila pogin državi. Liberalno meščanstvo je vstalo od smrti. Narejeni so mostovi mej taboroma burnega in treznega napredka, in kakor na Francoskem stoje vsi pristaši prostega mišljenja ramo ob ramo, da iztrgajo zgubljene postojanke črnuhom iz rok«.

Kako lepo se to čita v glasilu ustavoverne stranke, katero je svoj čas obsojalo divjo obstruk-

cijo v avstrijski zbornici, a danes že odobruje polično revolucijo belgijskih soc. demokratov.

Namen je jasen. Mejnarodni židje hočejo svet nalagati, da je klerikalizem najhujši nasprotnik vsakemu napredku in edina rešitev za narode le liberalizem. To je stara pesem, katero tudi pri nas krožijo liberalni papagaji. Toda zgodovina govori drugače.

Od l. 1030 ima belgijska kraljevina jako bogato in resno zgodovino. Liberalna in katoliška stranka sta v vednem boju. Od l. 1834 do danes, torej 65 let, so v Belgiji vladali klerikalci 31, a liberalci 34 let. Torej je prava židovska nesramna trditev, da so klerikalci provzročili politični propad v Belgiji. Ako govorimo o propadu, potem so ga provzročili edino le liberalci pod vodstvom brezozirnih kapitalistov. Ko je slaboznani Frère-Orban l. 1884 moral izročiti vladno krmilo, vladala je skoraj lakota po vsej deželi mej nižjimi stanovi. Liberalci so pripravili tla soc. demokraciji.

V zadnjih 15 letih, odkar so na krmilu katoliške vlade, se je število učencev v državnih šolah pomnožilo od 310.000 na 750.000. Vlade so dalje ustanovile večje število industrijskih, kmetijskih in obrtniških šol; državne finance so v redu in vnanja trgovina se je pomnožila za 40%. In katoliška vlada je l. 1893 uvedla splošno volilno pravico ter le s pluralnim zistemom omejila popolno jednakost. Sicer pa socijalisti s svojo anarhijo družega ne nameravajo, nego da bi dobili vso oblast v roke. In kakor povsod, podpirajo jih liberalci, češ, da se bore za ljudske koristi. Ali ni smešno, liberalci in ljudske koristi! Ali niso v vseh deželah ravno liberalne stranke največ grešile proti ljudskim koristim? Liberalcem

je vedno in povsod le za vladno, za oblast, a nikdar za blagor ljudstva. In v ta namen vporablja vsako sredstvo ter se družijo tudi s socijalnimi demokrati. Toda danes sedi v belgijski zbornici poleg 29 socijalistov le 11 liberalcev in socijalisti gotovo ne bodo za liberalce svoje kože nosili na trg. Ako zmaga anarhija, tepeni bodo v prvi vrsti liberalci. Socijalna demokracija in katoliška cerkev bodeta kot dva trda mlinska kamna strla v prah zadnje ostanke belgijskega liberalizma.

Ne bilo bi pametno, ko bi se vlada danes s silo uprla socijalistom ter ustrajala pri volilnem načrtu; a istotako bi grešila, ko bi se udala razgrajadem na milost in nemilost. Kralj in vlada bodeta morala najti srednjo pot, da preprečita popoln prevrat. Ako pa hoče katoliška večina streti glavo socijalistiški hidri, potem naj izvede zdrave socijalne reforme v smislu krščanske enakosti.

Kmetijski svet.

(Poroča član kmetijs. sveta, dež. odb. Povše.)

(Dalje.)

V Nemčiji pa je bilo 1896. leta 3598 delniških družb s kapitalom 12.538 milijonov mark, to je 7 $\frac{1}{2}$ milijard goldinarjev! V Nemčiji torej deluje osemkrat več delniških družb z desetkrat večjim kapitalom, kakor v Avstriji.

Ces. vlada je zahtevala, da se kmetijski svet izrazi, ali naj ostane v veljavi še sedanji zistem koncesijoniranja in nadzovanja delniških družb po državni oblasti. Doslej mora vsaka delniška družba pridobiti si koncesijo vlade, predno more pričeti s poslovanjem. Ne da se tajiti, da ima dovoljevanje vlade marsikatero vrednost v sebi, a istotako je marsikateri zapeljan bil pri nakupu

LISTEK.

Človeška srca.

(Spisal Anton Jek.)

(Konec.)

Molče je sedel ta večer Hauka doma za mizo. Čakali so ga že dolgo. Jaš je bil oblezel parkrat vse kote po poslopji. Prišel je mrmrajoč nazaj. Hauka ni bilo.

Povečerjali so postano jed in Hauka je vstal izza mize ter hotel leč.

»Počakaj!« . . . vskipi oče nad njim.

Hauka se obrne in sede nazaj.

»Ti si nakopal sramoto in zasmehovanje nad nas, ki nismo krivi —«

»Oče,« šepnil je sin komaj slišno —

»Oče, oče . . . desetkrat oče ali nobedenkrat. Vse eno — Čakati smrti njegove nisi mogel . . . pognati, izpodriniti si nas hotel vse iz doma — Kaj bodo delali mali, Katrica, Nuška? Zadušili jih bi . . .«

»Oče,« kriknil je sin in žile so se mu napele na čelu —

»Le kriči, Hauka, le kriči! . . . Stare babe padajo pri tacih glasovih v omedlevico — Le kriči in hodi med nas kot Judež, ki nas prodajaš, kri samopašna, materna ti — — —!«

Jaš se je ustrašil zadnjih besed ter prebledel, Hauka pa je skočil kot besen predenj, zaškrtal z zobmi, napel oči in tiščal s pestmi vanj — Jaš ga pahne z močjo razjarjenega očeta, skoči kvišku kot pero in šine par korakov nazaj.

Oče in sin sta si stala nasproti. Oče bled, težko sopeč, z eno nogo naprej, Hauka s podbočenimi rokami, naprej nagnenim zgornjim delom telesa in z odurnim izrazom na vse pozabivšega človeka — —

»Oče . . . no, oče! . . .«

Zasmijal se je, obrnil ko blisk, nataknil klobuk in odšel iz sobe.

* * *

Uro po polnoči je nekdo trkal na Barbkino okno. Barbka je tiho vstala in šla. Čul je ni nihče. Oče in bratje so bili pijani in vsi omtljeni.

»Hauka?«

»Jaz.«

»Kaj bi rad, Hauka?«

»Barbka, ti greš z menoj proč od tu. Moj oče je znorel, čuješ me . . . Proklel bi vse poprej. Obleci se in pridi, precej pridi!«

»Kaj se je zgodilo, Hauka? Kaj ti je?«

»Zdaj ni časa, ne morem zdaj — — Stran pojdeva in živela bova po volji božji — Doma je življenje žrjavica.«

»Od tukaj proč, Hauka? — Ven . . .?«

»Tu te bijejo, tu te kolnejo . . . Kdo te bo varoval? Čuj, Barbka, od tukaj moram; vse je proč. Še nocoj moram od tu! Ne obotavljaš se več, duša.«

Barbka je zaihtela.

»Hauka, jaz ne morem — Naj me bijejo doma, Hauka, naj me zapusti ves svet, jaz ne morem . . . Kako bi živela med ljudmi tam zunaj, Hauka? Za ta kraj sem rojena — in rajša grem v smrt s teboj . . .«

Hauka so se zaiskrile oči in roke so se mu zatresle.

»Ne gre ti do duše . . .?« siknil je še, »kača!« ter izginil v noč.

* * *

Dva dni pozneje je hodil in stikal stari Jaš po sipinah in pazljivo gledal naokrog. Našel ni ničesar. Preiskal je z Ješkom vodo in šel gledat na prod. Ležalo je tam truplo s peskom in blatom nanešeno . . .

Jaš ga je obrnil in zakril oči. Ješek je prebledel. Truplo je bilo Barbkino — Ljudje iz podrtine so prišli in ga odnesli. Opravljali so tudi za-njo sedmino ter v večerih, med otožnim zavijanjem jesenske burje, molili za dušo ranjke . . .

Hauka je prišel daleč okrog. Vlačil je zdaj verige in težko železje po tovarnah, zdaj je sekal les po šumah, zdaj zopet paril se po kamenolomih. Postajal je slaboten ter izpreminjal se

delnic, ker si je mislil, no, ker je družba od vlade dobila koncesijo, je vse v redu, in brezskrbno je ljudstvo zaupalo ter pokupilo delnice. Istotako se marsikateri zanaša, da gre vse dobro in pravilno, ker vlada imenuje za vsako delniško družbo posebnega vladnega komisarja, in vendar tudi to nadzorstvo je le problematične vrednosti.

V drugih državah ni tega koncesijoniranja, pač pa imajo stroge določbe in le kdor vse te predpogoje do pičice izkaže izpolnjene, more pričeti s poslovanjem.

Posebno stroga je določitev, da so ustanovniki delniških družb s celim premoženjem solidarno odgovorni za vse posledice. Prav tako so člani vodstva in upravnega sveta solidarno odgovorni s celim svojim zasebnim premoženjem in ne le, da morajo vso škodo in zgubo poravnati, zapadejo tudi kazenskemu zakonu, ako se jim dokaže, da so iz lahkomišljenosti ali celo vedoma pomnožili izgube v družbi.

Kmetijski svet se je tudi izrekel za to, da se zakonito omeji, da more eden zastopati stotine akcij, prav tako, da mora vsakter deležnik imeti glas, ne kakor doslej, ko so le oni glasovalci, ki imajo gotovo število delnic. S tem da se ta zloraba odpravi ali vsaj omeji, ne bo v glavnih zborih posamezen velikaš mogel odločevati ampak glasovali bodo navzoči in vsi, ki imajo sploh kako delnico. Zakonito naj se tudi zagotovi manjšini, da more zahtevati, da se skliče izreden občen zbor, in da ji je zakonito osiguran vpogled v celo vodstvo delniške družbe, da se mora iz manjšine tudi primeren del pregledovalcev računov izbrati.

Namesto dosedanjih državnih oblastvenih komisarjev, ki so večinoma uradniki namestniški ali ministerijalni — naj se vporablja za nadzorstvo delniških družb faktično v dotični stroki zvedeni, skušeni strokovnjaki, ki ne le suhe številke v knjigah ampak tudi celo ravnanje družbinnega ravnateljstva temeljito zamorejo presojeti, ki bi torej kot večji poznavatelji in opazovalci bili v dober posvet ravnateljstvu, ki bi pa tudi, če spoznajo, da se družba slabo, morda krivično vodi, vladi podali svoje poročilo, tako da bi ta zamogla pravočasno poseči vmes, in s tem bi delničarjem bilo neizmerno veliko pomagano, ker bi se marsikaka sleparija preprečila in velike izgube obvarovala.

Kmetijski svet je konečno sprejel sledečo resolucijo:

Delniško pravo v Avstriji je nedostavno in preosnove nujno potrebno. Koncesijski zistem naj se opusti, zato pa uvede strogi normativni zistem, po katerem mora vsakter snovatelj delniških družb izkazati se, da so izpolnjeni vse zahteve in predpisi. Toliko ustanovniki, kolikor tudi ravnatelji in upravitelji delniških družb so zakonito obvezani garantovati z vsem svojim imetjem za vse čine izvršene v ravnateljstvu družbe.

močno. Zunanji svet mu ni bil prirojen, zahotelo se mu je po razdrtni nazaj. . . . Preteklo je nekaj let in ni mogel več prestajati.

»Tja pojdem in tam umrem,« del je, zašil denarje v pas ter odšel — —

Bilo je zvečer. Hauka je korakal proti razdrtni. Okrog in okrog je vladala tišina. Samotarji so bili že po doméh, le malokdo je še prihajal.

Tiho je odprl Hauka vrata bratov in sester. Niso še spali. Jaš je hodil zopet po sobi gor in dol in tiščal zevajočo rano na levi roki. Usekal se je na večer, ko je napravljaval drva. Ješek je zbijal usnje, krpajoč stare čevlje. Jernejček in Damijan sta se igrala v kotu s kopiti, Nuška in Katrica pa sta stikale glave med pisane cunjice. Cez dan sta norele z Ješkom, zvečer pa sta mislile na Hauka — —

Hauka je postal suhotnejši in grši. Sedel je molče Ješku nasproti ter gledal vanj. Ješek je začel zbijati usnje še silnejši in nagnil se globočje čezenj; Jaš se je ustavljal pri omari, zasrhotal nad svojo rano, šel par korakov naprej, pa zopet ustavljal se; fanta sta tišje prerivala kopita, Nuška in Katrica pa sta šepetali.

Hauka je naslonil kot v misli zatopljen glavo na dlan. Zrl je dlje časa predse nepremično ter zašel nevede v melodijo poznane stare pesni. Ješek se je spozabil in pritegnil za njim nehote,

Za nadzorovanje teh družb rabiti ima vlada povsem večje strokovno izobražene uradnike.

Ces. vlada pa je stavila tudi vprašanje, ali je potreba in želeli, da se tudi v Avstriji uvedejo delniške družbe z omejenim poroštvo. Take družbe so se v Nemčiji l. 1892 zakonito uvedle.

Že z zakonom o pridobitnih gospodarskih družbah v l. 1873 se je marsikateri potrebi odpovedal. Toda delokrog zadrug je vendarle omejen in ne objema vseh gospodarskih namer, za kojih dosego je želeli združenja. Določila zakona o zadrukah morejo se vporablja le na društva z omejenim številom družnikov. Zadruga morajo imeti smoter pospešitev pridobivanja ali gospodarenja družnikov s tem, da vsi zadrugniki skupno vzajemno gospodarijo, oziroma si kredit omogočujejo.

Da se omogoči v dosego gospodarske naprave namenjene v prosep kmetijskega gospodarstva posebna naprava, ki ne spada v zakon o zadrukah, pa tudi ne v zakon o delniških družbah, namerava vlada slično napravi v Nemčiji uveljaviti zakon o družbah z omejenim poroštvo. Deleži taki so stalni, ker glasé se na ime, in dotičnik zamore delež svoj prodati le s privolitvijo ravnateljstva. V Nemčiji je nadzorovanje takih družb od strani vlade jako strogo in kazni za one, ki nepošteno ravna v takih družbah, so kaj visoke, do 5000 mark in celo večmesečni zapor doleti onega, ki je sleparsko ravnal in vodil družbo in jo oškodoval. Vzlic tej strogosti, morda pa tudi prav zaradi te strogosti v nadzorovanju so se v malo letih te družbe z omejenim poroštvo v Nemčiji silno razvile in namnožile. V 6 letih, od 1892 do 1898 ustanovilo se je 1839 družb s kapitalom 690 milijonov mark. Večina družb, in sicer 1700 jih je, katere operirajo le z malim kapitalom, nekatere celo le s kapitalom 20.000 mark.

Specijelno za prosep kmetijskega gospodarstva delovale so sledeče take družbe, in sicer: 7 družb s kapitalom 1,260.000 mark v svrhu skladišč; 3 družbe s kapitalom 500.000 mark v svrhu živinoreje; 18 družb s kapitalom 4,745.500 mark v svrhu prodaje žita, moke; 30 družb s kapitalom 8,100.000 mark v svrhu prodaje lesa in lesnih izdelkov; 3 družbe s kapitalom 60.000 mark v svrhu prodaje kislega zelja (to bi bilo pravo za ljubljansko okolico, ki pride luje — kakor obče znano, izredno veliko zelja); 21 družb s kapitalom 951.000 mark v svrhu prodaje mleka in mlečnih izdelkov (sira, masla); 19 družb s kapitalom 9,203.000 mark v svrhu prodaje prekajenega mesa, slanine, tolsče itd.; 11 družb s kapitalom 2,776.500 mark v svrhu prodaje vina; 4 družbe s kapitalom 174.000 mark v svrhu prodaje sadja itd.

Kmetijski svet se je konečno izrekel za uveljavitev zakona o družbah z omejenim poroštvo, povdarjal pa, da si le tedaj obeča uspešnega razvoja takih gospodarskih družb, če bodo proste

potem Katrica in Nuška in počasi še Damijanček. Jernejček ni pel, Nuška pa je imela nizko mehki glasek svoje matere. Damijan je sedel za omaro, strmeč predse.

Pozno v noč so šli k pokoju. Ko so vsi že spali, vstal je Jaš in šel zapirat okno, ki je ostalo odprto. Na oknu se je igral vetrec s cveticami, prinašajoč glasove raztrgane pesni. — Na oknu svojem je sedel Škuro, oče Barbkin. Bil je pijan, kadil tobak in pel očitajočo pesem o svojih otrocih.

Tiho je zaprl Jaš okno in odšel po prstih do postelje Haukove. Hauka je bil blede, prsi so se mu visoko dvigale, a oči je imel zaprte. . . .

»Spi«, — šepnil je in odšel.

Na vse zgodaj je bil že pokonci in zbudil Ješka. Zdrnila sta skupaj otroke, lepo tiho kakor znajo matere. — — Le Nuška je zajokala. . . .

»Tiho Nuška, tiho bodi — Hauka je bolan«. — Nuška je utihnila. Jaš jo je vzel v naročje, Ješek pa je vzel svetilko in pazil na ostale tri. Šli so po dvorišču in prišli na prosto.

Bila je še jasna noč. Zvezde so še svetlo gorele in tam zadej nad razdrtno utrnila se je ena v velikem loku.

Ješek je korakal naprej in svetil otrokom. Jaš je šel zadnji ter nesel Nuško.

Zapel je zvon pri cerkvi, vabeč k jutranjici. Prekrižali so se in molče krenili proti oni strani.

fiskalističnih sitnosti ter imele odrajtovati le navadni obrtni davek, ne pa, da se bodo uvrstile med družbe, katere imajo pokladati javne račune in katerim je desetodstotni pridobitni davek odmerjen. V Nemčiji so take družbe zakonito tega davka oproščene in le če se ob enem to zagotovi tudi v Avstriji, je pričakovati tudi obilnega razvoja takih družb.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. julija.

Goriški deželni zbor bo neki v kratkem razpuščen. Včerajšnji dunajski listi pišejo, da je razpust tega deželnega zastopa že sklenjena stvar. Vlada se je dolgo časa trudila, da bi spravila mej seboj obe deželnozborni stranki, toda vsi poskusi so se razbili ob pretiranih zahtevah italijanske klike, ki noče niti za las odstopiti od tega, kar si je priborila s krivico, krutostjo in zvijačo. Sploh pa zadene krivda tudi vlado, ki se še vedno boji zameriti italijanski stranki in le zahteva, naj se udajo zastopniki velike večine prebivalstva, slovenski poslanci. To se seveda nikdar ne bo zgodilo in tudi tedaj ne, ako se pri prihodnjih volitvah še bolj pritiska na slovenske volilce. Pač pa se lahko zgodi, da si lahoni pribore en glas več in potem sami lahko gospodarijo v zbornici. Treba bo toraj pri novih volitvah največje opreznosti od strani goriških Slovencev, ki morajo računati na to eventualnost že sedaj, ko še ni proglašen razpust deželnega zbora.

Dve odredbi naučnega ministra. Poleg ministerijalnega odloka o zopetni uvedbi dijaških duhovnih vaj, o katerem smo zadnjič poročali, je izdala naučna uprava v zadnjem času tudi naredbo, po kateri morajo zrelostnim preskušnjam na gimnazijah prisostvovati tudi profesorji veronauka in tudi glasovati. Umevno je, da je navstal zaradi tega v liberalnem taboru grozen vrišč in nemško-liberalna in socijalistična glasila kar tekmujejo mej seboj, kdo bo bolj udrihal po vladi in »klerikalcih«. Tem židovskim listom se pa pridružuje tudi glasilo češke »intelligence«, »Narodni Listy«, ki se bore »samo proti klerikalizmu, in ne proti katoliški veri«. Ta list piše, da bi nihče ne ugovarjal verskemu vplivu na šolo, ko bi se gojil v večji meri humanizem, kultura, prava nrevitost, toda ko morajo naprednjaški krogi gledati, da se gre samo za suho (!) dogmatiko, morajo nehote temu nasprotovati. — Kdor tako razsoja o katoliškem verouku, ne more reči, da se ne bori proti katoliški veri.

Jesenski konzistorij. Razni listi, mej temi tudi »Informat.«, vedo poročati, da se vrši v jeseni drugi konzistorij v Rimu in da bo pri tem imenovanih zopet nekaj kardinalov. Mej temi se imenuje v prvi vrsti dunajski nuncij monsignor Talliani, ki potem ostavi svoje dosedanje mesto, nadalje bota imenovana ona dva cerkvena dostojanstvenika, katerih imeni pri zadnjem konzistoriju nista bili imenovani, in konečno še en nov kardinal za Avstrijo mesto umrlega grofa Schönborna. Omenjeni list dostavlja, da bi bilo res želeli, da se čim prej pomnoži število avstrijskih kardinalov, posebno ker sta bolehna sedaj kardinala Gruscha in Haller. V prvi vrsti, glasi se dalje, pride tu v poštev olomuški knez nadškof dr. Kohn. Kajpada moramo vsprejeti to poročilo z vso reservo, kajti ni verjetno, da bi bila letos dva konzistorija, mej tem ko v zadnjih dveh letih ni bilo nobenega.

Papežev zastopnik v Haagu, monsignor Tarnassi, biva sedaj v Rimu in se baje več ne povrne na svoje dosedanje mesto. Vzrok temu je neki postopanje nizozemske vlade povodom priprav in povabil za mejnarodno mirovno konferenco. Za sedaj je toliko gotovo, da za časa mirovne konference ne pojde nazaj na svoje mesto, nadaljni koraki Vatikana so pa odvisni od stališča, ki je bo zastopala nizozemska vlada.

Poras belgijske vlade. Česar nismo navajeni v parlamentarnih državah, to se je zgodilo včeraj v Belgiji, ko je poteklo mej vlado in opozicijo sklenjeno premirje. Vlada, ki sme v vsakem slučaju računati na dvetretjinsko večino v zbornici, ta vlada se je zbala ulice in umaknila svojo volilno predlogo. Revolucionarni socijalisti so zmagali in vlada je v včerajšnji seji izjavila, da je voljna izdelati nov načrt na podlagi dotičnih predlogov vseh parlamentarnih strank. Sestavila

se bo posebna komisija, v kateri bodo zastopane vse stranke in ki bo sestavljala nov načrt. Socijalistični in liberalni poslanci so seveda z največjim veseljem pozdravili to vladno izjavo ter naglašali opetovano, da je zmaga ulica. Konečna zmaga jim seveda še ni zagotovljena, ker je prav verjetno, da ne bode prodrli pri teh posvetih skrajni predlog opozicijskih zastopnikov. Mogoče, da se revolucionarji zadovolje za sedaj s kakim posredovalnim predlogom; ako se pa ne doseže edinost, bo razpuščena zbornica in izšel bode apel na prebivalstvo. V tem slučaju pričakujejo tudi kraljevega manifesta za splošno vojaško dolžnost. Kako se potem razvijo stvari, je seveda nemogoče presoditi, gotovo pa je, da v slučaju splošnih neredov in ljudske revolucije more belgijska vlada še mnogo manj računati na armado, nego španska, ker so takozvani gardisti že preveč prepojeni z revolucionarnim duhom.

Razmere v Španiji so v zadnjem času zelo napete, posebno pa od tedaj, ko je finančni minister objavil svoj proračun za bodoče leto in pa zahtevo o uvedbi novih davkov. Poročila o nastalih nemirih dohajajo z vseh strani dežele, na severu in na jugu vre mej prebivalstvom. Seveda si ni mogoče predstavljati resnične slike o položaju v tej deželi, ker so vsa poročila podvržena strogi cenzuri. Jedino zaslombo ima vlada dosej v oboroženi moči, in dokler bode vojaštvo zvesto vztrajalo pod svojo zastavo, tako dolgo se ni bati kaj hujega. Takozvana ljudska revolucija ni nevarna španski vladi in posebno ne dinastiji. Toda nevarnost je velika, da preide uporni duh tudi v armado, kajti nemogoče je trditi, da bi ne bila sedaj še prav nič omajana zvestoba vojaških krogov španskih, posebno višjih. Znano je namreč, da se tajnih zarot v severnem delu Španije ravno častniki prav marljivo udeležujejo, in da se tu ne goji patrijotički, dinastiški čut, nam pač ni potreba omenjati. Španiji se toraj le tako dolgo ni treba bati večjih uporov, dokler se sme v vsakem slučaju zanesti na svojo armado; ko pa izgine ta predpogoj, je nevarnost dospela do vrhunca.

Razgled po slovanskem svetu.

Glavna skupščina Matice Hrvatske.

Iz Zagreba, 30. junija.

Na sv. Petra dan se je obdržavala letošnja glavna skupščina Matice Hrvatske, h kateri so se zbrali najodličnejši pisatelji in učenjaki, med njimi tudi dva odlična gosta, Anton Hadžić, predsednik Matice Srbske iz Novoga Sada, in veliki prijatelj Hrvatov Šved profesor Jansen, katera je skupščina oduševljeno pozdravila, ko ju je predsednik predstavil. Predsednik, dični hrvatski učenjak in domoljub, pozdravi najprej skupščino, potem pa opiše delovanje Matice v pretečenem letu. Omenil je, da je ravno te dni minulo 25 let, odkar se je Matica preporodila, spremenivši svoje ilirsko ime v hrvatsko. Petindvajsetletnica društva je že proslavljena ter so pri tej priložnosti bile prenešene kosti grofa Draškovića, njenega utemeljitelja, v Zagreb z velikim slavljem; zato se mora Matica zdaj odreči vsake slave.

Predsednik je potem naglasil, kako je Matica Hrvatska zdaj največja hrvatska narodna družba, ki blagotvorno deluje v celem hrvatskem narodu. Dozdaj je dala Matica hrvatskemu narodu na stotine tisoč iztisov knjig, a v zadnjih 25 letih se je pomnožilo njeno premoženje za 200.000 gld. S tem je hrvatski narod pokazal, da hoče živeti in da se nadja bolje bodočnosti.

Za ta lep napredek pa gre hvala v prvem redu hrvatskim književnikom, a v drugem odboru, ki dela v največji slogi in brez vsake nagrade. Posebnih zaslug za društvo si je stekel njen tajnik in blagajnik vseučilišni bibliotekar Kostreudić, ki je duša celemu društvu. Njega predsednik pozdravlja v tej skupščini posebno ljubeznjivo, ker je ravnokar ozdravil od nevarne bolezni, pa je nade, da bode žrtvoval tudi še zana-prej vse svoje sile temu književnemu društvu, kateremu je že celih 25 let tajnik in blagajnik. Brez njega si že skoraj ne moremo misliti tega društva, pa želimo, da mu Bog učvrsti zdravje, pa da ostane vsaj še nekaj let finančni minister Matice Hrvatske, kateri je pomogel do tako si-

jajnega gmotnega stanja. Seveda so poleg njega zaslužni tudi mnogi poverjeniki društva, brez katerih se tako razširjenega delovanja Matice Hrvatske niti misliti ne moremo. Zatorej je predsednik goreče priporočal vsem, posebno še poverjenikom, da vztrajajo pri delu. Dandanes se narodi cenijo po delu, a ne po junaštvu. Naj ne zadene hrvatski narod oni rek velikega nemškega državnika: Joj si ga malim narodom, a to ga ne bode zadelo, ako se bode v neprestanem delu vedno čutil Hrvata in kot velikega stebila slovanskega.

Predsednik je tudi omenil, kako se je šlo pri zidanju Matičine hiše za tem, da najdejo v njem vsa hrvatska domoljubna društva svoj dom. Ni Matica kriva, da so kasneje odpadala od nje društva ter jej s tem provzročila znatno gmotno škodo. Pri vsem tem ni ona pozabila hrvatskih književnikov, nego je za-nje osnovala posebno zakladi, ki to leto iznaša že 12.000 gld.

Iz tajniškega poročila izvemo, da bode nova knjiga narodnih pesem dotiskana te dni. Za to leto izda Matica: »Ptice« od Štefana Jurašina, dalnji zvezek »Povesti novega veka« od Vale, »O pomorski sili Hrvata za narodne dinastije« od Poparića, »Renesanca u 15. i 16. veku« od dr. Šrepela, potem izbor Puškinovih del v prevodu starejih in novjih hrvatskih književnikov, »Margovičkine pripovedi« v Harambašićevem prevodu iz maloruskega, pesme Gjura Arnolda, »Posljednje Stipančić« od Novaka in še dve druge pripovedi. Izide tudi druga knjiga muhamedanskih narodnih pesem v redakciji prof. dr. Marjanovića. Da tudi na Hrvatskem ni v izobilju dobrega pripovednega gradiva na razpolaganje, je najboljši dokaz to, da je od štirih razpisanih natečajev za nagrade podeljen samo jeden, in sicer Novakovemu rokopisu »Posljednji Stipančić«, in sicer iz zaklade Dušana Kotura.

Za leto 1898 je imela Matica 11.008 članov, 59 manje nego v poprejšnjem letu. Od tiskanih knjig zadnje izdaje jih ima še po 9000.

Rednega dohodka je imelo društvo v prošlem letu 42.413 gld. Na izdane knjige se je potrošilo 31.155 gld. Zaklada za podpiranje književnikov iznaša 12.340 gld., zaklada grofa Janka Draškovića 22.416 gld., Dušana Kotara 4558 gld., Adolfa Vebera 8005 gld., Terezije vdove Tomašić 571 gld.

Koncem leta 1898 je iznašalo društveno premoženje razun hiše in zapuščine prof. Čakanovića 114.346 gld.; zraven tega je še inventar društva vreden 2000 gld., a nerazprodane knjige 12.000 goldinarjev. Pred 22 leti je štela društvena glavnica 32.640 gld., dočim zdaj iznaša s hišo, ki je vredna 90.000 gld., okoli 240.000 gld. S toliko glavnico se da tudi kaj storiti in Matica Hrvatska s svojim izvrstnim odborom, ki tako vestno upravlja s premoženjem, je do zdaj tudi zares neizmerno mnogo storila za prosveto hrvatskega naroda. Dal Bog, da ostane tako tudi za naprej, čemur se nadjamo, saj je ostala zopet istemu odboru poverjena uprava tega odličnega književnega društva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. julija.

(Imenovanje.) Za stalna profesorja na kranjski višji gimnaziji sta imenovana gg. Ant. Dokler in dr. Fr. Kropivnik, ki je poučeval dosedaj na ljubljanski višji gimnaziji. — Naučni minister je imenoval učitelja na II. deški mestni šoli, g. Jan. Janežiča, in učitelja na mestni deški šoli v Ptuj, g. Fr. Suherja, za vadniška učitelja na tukajšnji učiteljski pripravnici. — Nadučitelj Vaclav Srp v Pragi je imenovan za glavnega učitelja na tukajšnji učiteljski pripravnici.

(»Slovenski Narod« — škofjski svetnik!) Včerajšnji »Narod« zopet enkrat igra ulogo učitelja — škofov! V uvodnem članku: »Na klerikalnem tiru« piše med drugimi bedarijami tudi to le: »Pri takih dispozicijah srednje vlade, v očigled dejstvu, da vlada tudi sicer zatira in preganja vse, kar se klerikalizmu upira, ni čuda, da raste klerikalcem greben, da so od dne do dne nasilnejši, in da se je briksenski škof celo osmelil, nad nemško-nacionalnim humorističnim listom »Der Scherer« razglasiti cerkveno prokletstvo. V vseh tirolskih cerkvah so čitali ta interdikt (!) in preklinjali so

vsacega, kdor ta list piše, ga tiska, ga plačuje ali čita. Preklinjalo se je korenito, da se je kar kadilo in da so se brunnim Tirolcem in Tirolkam ježili lasje. S tem si je briksenski škof prisvojil pravico, katera mu nikakor ne gre, ker po naših zakonih nima škof v tiskovnih zadevah čisto nič govoriti in če bo Wolf zaropotal ž njim tako, kakor je zaropotal z Valussijem, stori popolnoma prav. Mogoč je tak nastop briksenskega škofa pač samo v sedanji dobi, ko je vlada tako klerikalna, kakor je bila takrat, ko smo doživeli katastrofi pri Solferinu in pri Kraljevem gradu. — Ni naša naloga, braniti briksenskega škofa, samo besedilo omenjenega pastirskega lista hočemo v prevodu navesti, da čitatelji vidijo, kako katoliški škof »preklinja, da se kar kadi!« Odlomek pastirskega lista, govoreč o prepovedi lista »Der Scherer«, se glasi: »Med listi deželnega glavnega mesta, kateri so kazali svoje simpatije onemu shodu (Proč od Rima! se posebno skazuje list »Scherer«. Obžalovati je, da najde čitateljev in podpore tak list, ki se ponaša z nedostojnostjo in surovimi izrazi proti naši sveti veri. Brezversko stališče tega lista že samo na sebi prepoveduje katoličanom tak list in jaz izjavljam, da se vsakdo, ki čita ta list ali ki ga plačuje ali kakorkoli podpira, zelo pregreši proti vestni dolžnosti. Katoliški možje v Inomostu, združite se v obrambo podedovane vere, ne dajte, da bi vam in vašim potomcem moderni brezverci trgali, zaničevali in javnemu zasmehu izročali najdražji zaklad ljudstva in vsacega posameznika. Druži naj vas skupna nevarnost.« — Kajne, kako se vam ob tem korenitem preklinjanju ježé lasje — menda vendar ne tako, kakor ob »Narodovih« lažeh o tem dogodku.

(Iz Šmartnega pod Šmarno goro.) Naš kraj je postal v zadnjem času sloveč, vsaj »Narod« dogodkom v našem kraju čestokrat odpira svoja predala. Ni čuda: Mi imamo liberalnega župana, liberalnega učitelja, liberalnega načelnika krajnega šolskega sveta, liberalnega državnega inženjera, ki že leta in leta vravnava Savo, a je njegovo poglavitno delo hujskati ljudstvo. Tak kraj, če je prav na kmetih, mora biti slaven pri liberalcih in zato je »Narod« poln hvale o njem. — Pripoveduje, kako vrl je sedanji župan, kako priljubljen sedanji učitelj, je pozival druge učitelje, naj nikari ne prosijo za službo v Šmartnem, ker sedanjega vsled grozne priljubljenosti ljudje baje kar ne bodo pustili iz svoje srede. . . . Tako je bilo do včeraj, ko so bile volitve v občinski odbor. Tu pa je prišlo mnenje ljudstva na dan, ki pa je obsodilo večino sedanjega obč. odbora ter si izbralo druge može svojega zaupanja. Liberalci so zmagali z jednim glasom samo v I. razredu, v drugem in tretjem je vkljub nečuvnemu nasilstvu nasprotnikov zmaga katol.-narodna stranka, ki ima v novem odboru 14 svojih mej 20 odbor-niki. Liberalni kliki je pri nas odklenkalo in ljudstvo je svojemu po »Narodu« tolikrat in tako po krivici blatenemu župniku, ki je toliko storil za napredek župnije, tudi v političnem oziru, skazalo svoje neomejeno zaupanje. Čast zavednim volilcem!

(Javni shod pri Repku v Kamnjah na Goriškem.) Dr. Jos. Pavlica je sklical javni shod z namenom govoriti o gospodarski organizaciji. Bati se je bilo, da ne bo poslušalcev, kajti lil je dež, ko iz škafa, in v bližnjih občinah domače veselice. A vkljub temu se je prostorna dvorana ob 5. uri zvečer popolnoma napolnila poslušalcev raznih stanov. Gospod sklicatelj je pozdravil shod in predlagal predsednikom deželnega poslanca č. g. župnika Bl. Grča. Leta se je zahvalil za zaupanje in rekel, da današnji shod ni namenjen politiki, ampak gospodarski organizaciji, ter je dal besedo dr. Jos. Pavlici. Govornik je pojasnil namen krščansko-socijalne organizacije. Ovrigel je očitane, češ, da krščanski socijalisti dražijo delavce proti gospodarjem. Povdarjal je, da krščanski socijalisti hočejo pobratimstvo vseh delavnih stanov, da pa nimajo družbe s pijavkami, ki žive brez dela o žuljih drugih. Potem je govoril o škodljivosti kapitalizma. Prav poljudno je pripovedoval, koliko kapitalistom nesejo obresti, akcije, borza in barantanje z blagom. Našteval je milijone, ktere služijo kapitalisti brez dela, plačujejo pa delavski stanovi. V drugem delu govora je odgo-

varjal na vprašanje, kaj je nam storiti proti izkoriščevanju, ki je deloma privatno, deloma splošno. Treba je vzbuditi stanovsko zavest, ter ustanoviti posojilnice, vzajemne zavarovalnice in gospodarske zadruge, da se oprostimo krivičnih pijavk. Zanimiv govor je jako ugajal poslušalcem, ki so uže med govorom posebno pa po govoru z burnim ploskom pohvalili g. govornika. Drugi govornik g. Hrovatin je govoril o krojaški zadrugi v Gorici. Pojasnil je potrebo, korist in uredbo te zadruge, ter navzoče može povabil pristopiti k drugi. Lepo število mož je pristopilo. Tretji govornik dr. Oblak je na podlagi reka: »svoji k svojim« vzpodbujal k združevanju, da si opomoremo gmotno in dosežemo politiške in narodne pravice. Konečno je govoril domači župnik č. g. Jos. Kosec o zavarovalnicah proti požaru, razlagal je razne načine vzajemnih zavarovalnic, ter naprosil gosp. dež. poslanca B. Grča, da naj bi s pomočjo posebnega odbora nabiral potrebne poizvedbe in delal priprave za ustanovitev nasvetovane vzajemne zavarovalnice. Nato je vprašal predsednik, če hoče še kdo govoriti, in oglašili so se domači možje, ki so govorili o trtnicah, o streljanju proti toči in o mitnicah. Po primernih pojasnilih je predsednik zahvalil govornike za trud in pouk, ter zaključil zborovanje želeč današnjemu shodu obilnega uspeha.

(Društvo »Meščanski klub«) Pravila tega novega ljubljanskega društva je vlada že potrdila.

(Bakljada na čast županu!) To je bila v ponedeljek parola med nekaterimi »narodnimi« društvi v Ljubljani. Govorilo se je, da je že vse pripravljeno in da svetilci in pevci čakajo samo, da že vendar leže v to svrhu neobhodno potrebni večerni mrak na naše mesto. Ali je imel gospod župan že pripravljen navdušujoč zahvalen govor, v katerem bi lahko nadaljeval zjutraj tako srečno zapričete spomine na starogrško zgodovino, ter kazal svetu, da je tudi on bral Homerja, o tem govornica ni vedela gotovega. Kar se jame širiti po mestu vest, da z bakljado ne bode nič, ker baje dr. Tavčar neče, ter je zatoraj dal »svojim« Sokolom potreben migljaj. In res čakali so tisti naših someščanov, ki se zanimajo za take reči, bakljade zaman. Gospod Hribar je v ponedeljek zjutraj primerjal mestno opozicijo Terzitu. Toda ta primera šepala je na vseh nogah, kolikor jih ima, in samo o nogah se more pri njej govoriti, ker glave nima. Terzit je namreč, kar je našim gimnazijcem prav dobro znano, napadal ljudi iz svojega lastnega tabora, česar pa mestni opoziciji gotovo ni hotel očitati župan. Ako so govornice o bakljadi in serenadi in nje preprečenju resnične, bo morda gospod župan prilično v krogu ožjih somišljenikov rohnel proti Terzitu, takrat pa bodo seveda skrbno zaprta vrata in okna. Konečno se pa bodo gospodje že zopet sporazumeli.

(Društvo avstrijskih narodov.) To društvo, katero si je postavilo prelepo nalogo, hitro priskočiti v pomoč onim, ki so prišli v nesrečo n. pr. po toči, povodnji, po požaru itd., zvesto ravna se po resničnem prereku: dvakrat dá, kdor naglo dá, se je začelo vendar lepo razvijati. — Dolgo časa je preteklo, da se je ledena skorja odtajala in kakor vse dobro, tako je tudi ta plemenita, človekoljubna misel le s težkočo našla pot v srca in v um ljudstva. Ker je naš list že opisal smer tega društva, izrekamo le iskreno priporočilo, da naj se odzovejo naše občine z malimi prispevki 5 glđ. na leto in pristopijo k temu društvu, katero bo, ko bo nabralo fonda, prihitelo v pomoč ponesrečenim vasem. Državna, sploh javna pomoč navadno le pozno pride, to društvo pa ima v svojih pravilih, da se takoj po nesreči poizve o velikosti škode in ponesrečenem pošlje prvo pomoč. Ko bi bilo to društvo že do cela organizovano, o kaka dobroti bi bilo letos našim obilnim po toči poškodovanim prebivalcem! Temu društvu so doslej pristopile sledeče slovenske občine: Kamnik, Dolsko, Peče, Gojzd, Šmartno, Prevoje, Podgorje, Dol, Tržiše, Motnik, Loka, Mengeš, Postojna, Hrenovce, Travnik, Kostanjevica, Šmarjeta, Loški Potok. Priznati moramo, da se gospod okrajni glavar kamniški zelo prizadeva, pridobiti županstva za pristop, pa tudi o krškem gospodu okrajnem glavarju se čuje, da deluje na to, kar bi bilo želeti, da bi vsi gospodje okrajni glavarji o prilikah uradnih dnevov župane poučili in prepričali o velikem pomenu tega ljudskega društva. Če bodo naši deželani v obilnem številu

pristopili k društvu, zadržno smemo računati, da bo to društvo v velik blagor vsem onim, ki bodo skodo trpeli ter pomoči nujno potrebni.

(Občinski svet ljubljanski) ima redno sejo v četrtek, dné 6. julija 1899, ob šestih zvečer v mestni dvorani: I. Naznanila predsedstva. II. Citanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Finančnega odseka poročila: 1. o računskem sklepu mestnega zaklada za leto 1898 in o inventarju mestne imovine koncem leta 1898; 2. o računskem sklepu mestnega ubožnega zaklada za leto 1898 in o imovini tega zaklada koncem te dobe; 3. o računskem sklepu in o inventarju zaklada meščanske imovine za leto 1898; 4. o računskem sklepu in o inventarju ustanovnega zaklada za leto 1898; 5. o prošnji hišne posestnice Terezije Male na Sv. Petra cesti št. 43 v zadevi 3% posojila. IV. Finančnega in stavbnega odseka poročilo o gradnji nove mestne ubožnice. V. Stavbnega odseka poročila: 1. o komende nemškega viteškega reda prošnji za parcelacijo Mirja; 2. o Gustava Stedrega prošnji za spremembo parcelacije njegovega sveta ob Tržaški cesti; 3. o Ivana Dejaka prošnji za parcelacijo sveta Auerjevih dedičev ob Dunajske cesti; 4. o uredbi prostora pred nunsko cerkvijo; 5. o ofertnej obravnavi za asfaltne tlakove, ki se imajo po mestu položiti, 6. o Albert Samassovem prizivu proti odprtju Tersarskih ulic; 7. o ugovorih tvrdke G. Tönniesove in posestnika Josipa Kcutnega proti parcelaciji in in proti regulaciji mesta na zahodni strani Dunajske ceste proti Spodnji Šiški; 8. o dopisu c. kr. deželne vlade zaradi prispevka k zgradbi novega št. Jakobskega mostu. VI. Šolskega odseka poročila: 1. o prošnji učitelja Frana Črnagoja za zvišanje remuneracije za pouk v deških ročnih delih; 2. o podelitvi štirih ustanov za učence obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani; 3. o porabi dotacije na mestni nemški deški ljudski šoli za šolsko leto 1898/99; 4. o nakupu Rutar-Orožnovega stenskega zemljevida Avstro-Ogrske; 5. o gradnji tretje mestne deške ljudske šole. VII. Direktorija mestnega užitninskega zakupa poročilo o zgradbi mitniškega poslopja na voglu Bleiweisove in Marije Terezije ceste. VIII. Personalnega in pravnega odseka poročilo o prošnji nekega mestnega uradnika za šesttedenski dopust.

(C. kr. kmetijska družba kranjska) je l. 1898 štela 4233 pravih udov in 94 podružnic. V tekočem letu pa se je ustanovilo šest novih podružnic, tako da jih družba danes šteje 100.

(Turistika) razvija se že prav dobro po vseh gorenjskih planinah. Na Črni Prsti vpisali so se pretečeni teden v Orožnovi koči že trije turisti, po dva v Vratih in na Velem Polju. Na Kredarici, kjer oskrbuje letos kočo novi čuvaj Jože Hamerlita iz Radovljice, je vse kopno. Vremenska opazovanja pričela so se z dnem 1. julija. Letos prvi na vrhu bil je dne 30. junija stud. iur. Milan Kalan iz Radovljice z vodnikom »Šmercom«. Izklesavala sta še na več mestih stopinje v sneg s cepinom, a na vrhu je bilo snega še toliko, da je jedva gledala streha Aljaževega stolpa izpod snega. Na Rodici bode prirejena pastirska kočja za vsprejem turistov do dne 1. avgusta. Planinska flora klije še na solčnih krajih najbujneje, še goni pastir čredo na planine, zdušni vriski ti odmevajo z vseh strani. Torej »bratje le ven na plan na vrh planin!«

(Iz Vipave) 2. julija. Dopisi od nas v »Slov. Narodu« so postali prav pogostni, in nehote moramo tudi mi, nasprotniki onega lista, reagirati zoper trditve, ki so skoraj vse neresnične, povsem pa tako skovane, da bi nas vsak nepristranski bralec moral imeti za največje nemarneže v spoln. naših dolžnosti. Po dopisu v št. 40 kaže »Slov. Narod« vipavsko klerikalno stranko s svojim dekanom vred kot zgled največje zanemarjenosti v oziru cerkvenih stavb. Sicer je Vaš dopisnik v Vašem listu št. 145 nekaj teh predbacivanih pregreh že temeljito ovrge, pa še ne vseh. Dokaz malomarnosti naj bi bil tudi vipavski »sv. Sancerb«, ker v dotični št. 140 »Slov. Naroda« se bere doslovno: »Prava slika in prilika naših duhovnikov je pa podružnica sv. Sancerba v župniji podraški, ta nam glasno govori o verski vnemi našega klerikalstva. Ta uboga podružnica bila je še pred kratkimi leti v dobrem stanju in se je vsako leto v njej maševalo. Ker pa je cerkvena na visokem hribu uboga in nima toliko kapitala, da bi se dotične maše duhovnikom bogato plačale,

pustili so jo razpasti v razvaline: streha se je že pred nekaj leti udrla, le nad oltarjem je visi še nekoliko, kakor da hoče dati varstvo svetim relikvijam, katere se še danes v tej razvalini nahajajo, katere so že pastirji onečastili in pred katerimi palijo svoj kres in slavé cigani svoje orgije znotraj cerkvenih zidov. To so dejstva, katerih ne utajite, in katere bode tudi žandarmerija v slučaju potrebe dokazala.« »To so dejstva, katerih ne utajite,« nam kličete. Prvo »dejstvo« v oziru sv. Štefana v Vipavi je popolnoma na suho postavil dopisnik v »Slovenca« št. 145. Treba pogledati še »dejstvo« pri »sv. Sancerbu« v župniji podraški, ki »nam glasno govori o verski vnemi našega klerikalstva«. Morda se pokaže tu v pravi luči verske vneme vse kdo drugi, kakor klerikalstvo. Stvar je pa taka-le: Na visokem hribu nad Podrago stoji še cerkev sv. Servula, katere so se, ker stoji na podraških tleh, lastili Podražani, tako, kakor one sv. Urbana pod Podrago. Ker je Podraga pripadala do zadnjega desetletja Št. Vidu, hodilo se je iz Št. Vida na leto enkrat s sv. mašo in pridigo tudi k sv. Servulu, to pa ne v novejšem, pač pa v že precej davnem času. Zadnjikrat se je ondi maševalo l. 1874 ali 75. Takrat je cerkvena menda še bila v stanu za silo, v »dobrem stanju pa se pred kratkimi leti ni bila«, kajti ravno zaradi slabega njenega stanja se ondi potem več ni opravljala božja služba. Ker je tudi streha udarila v poslopje, se je takozvani »têr« podrl na cerkev, ter na znotraj edina cerkvena vrata zasul, zato se je služba božja ondi morala opustiti, ker je bila cerkev na ta način zaprta in je še danes. Nepoklicani zlikovci so na desni strani poleg vrat vlomili okno z omrežjem in kamnji vred in po ti poti je kak pastir ali po »Slov. Nar.« tudi cigan s silo mogel prodreti in stopiti v cerkev, katera je pa popolnoma prazna. Pod menzo bile so relikvije, katere so po dopisnikovi trditvi »onečastili pastirji, in se še zdaj nahajajo ondi, da pred njimi palijo pastirji svoj kres, in slave cigani svoje orgije.« — Vse popolnoma neresnično. — Relikvije v zaprti posodici bile so po poštemem možu izpod menze vzete in prenešene že pred leti v podraško župnišče, kjer se je videlo, da je posodica še ravno tako skrbno zapečatená, kakor je bila pri posvečevanju cerkve pred več stoletji pod menzo vložena. Te relikvije, povsem neodprte, nesel je podraški župnik že pred 4 ali 5 leti osebno v Ljubljano in jih oddal knezoškofijstvu, toraj se ne nahajajo več v cerkvi, kakor se v dopisu trdi in pristavlja, da »tega dejstva ne utajite«. Mislim, da smo to »dejstvo« ovrgli ravno tako, kakor ono, »da je vipavska župna cerkev najgrša in najbolj zanemarjena mej vsemi vipavskimi cerkvami«. — Čemu pa vse te zlobne, neresnične trditve? — Dopisnik je hotel zopet enkrat prav pošteno potipati gosp. dekana Erjavca. — Pa kako neokretno se je lotil! Kaj more dekan za to, če so Podražani pustili svojo podružnico razpadati, ko je on še v daljnih črnovrških hribih pasel svojo duhovno čedo? Kaj je mar sedanji dekan kriv vseh nezgod, ki so Vipavo zadele že 10 let prej, kot je on postal dekan? Kaj more on za to, da Podražani niso hoteli popravljati in vzdrževati cerkve, katera je »revna«, ko njega še v dolini ni bilo? — Da je »sv. Sancerb« opuščen, ali ni tega kriva ravno podraška, najbolj liberalna občina, ki ni hotela ali mogla cerkve popraviti?! Po trditvi »Slov. Naroda« je seveda kriv le dekan Erjavca in k večjemu še sedanji »klerikalci«, ki so edini vzrok, da vera peša in da se cerkve podirajo. — Pametni, razsodni ljudje sodijo drugače. — Ako ne verjamete besedam, pojasnim Vam z zgledi in »dejstvi«. Če niste slepi in glubi ob enem, morate tudi vi liberalci pritrčiti, da je »klerikalna« stranka s svojimi, za vero in čast božjo vnetimi duhovniki nenavadno mnogo storila v cerkvenem gospodarstvu v istem času, ko je liberalna Podraga pustila razpadati svojega »sv. Sancerba«. — Dokazov ne manjka, le nekatere navedem: Nove cerkve so se ta čas zidale: v Podkraju, v Vrhpolju, v Sanaboru, v Budanjah podružnica, na Colu župna cerkev, in ravno sedaj se izvršuje krasna župnijska cerkev zopet v Budanjah. Popravljenih pa je temeljito v tem času še več cerkva, tako: v Logu z velikanskim zvonikom, na Gočah, obe planinski in vse šentviške podružnice. Popolnoma novo zvonilo napravilo se je: na Gočah, na Lozicah, v Logu, pri sv. Pavlu, na

Vrhpolju, na Planini, na Slapu in zadnji čus s 4 zvonovi v Budanjah. — Koliko se je storilo za notranjo napravo in olepšavo pri skoro vseh cerkvah, s podraško cerkvijo vred, lahko spriča oni, ki je preživel zadnjih 25 let v naši dolini. — Tāko je cerkveno gospodarstvo »klerikalne« stranke v naši dolini in ne bilo bi napačno, da se liberalna gospoda ravna v svojem gospodarstvu po temu zgledu. — Liberalci bi gotovo najraje videli, da se podero cerkve po celi dolini, na videz pa solze točijo, da se podira preprosta družnica na hribu, oddaljena poldrugo uro od najbližnje hiše in vasi, ki je še ob enem last liberalne občine. — Če Vam je »sv. Sancerb« res toliko na srce priraščen, zakaj ga ne popravite?! Gotovo Vam pridejo na pomoč tudi toliko sovraženi duhovni in klerikalci. Posebnih žrtev, na katere ste vedno pripravljani, za to ne bo treba. Žrtvujte v svoji velikodušnosti za to popravo le polovico tega, kar ste žrtvovali v kvarjenje ljudstva pri občinskih volitvah zadnji dve leti v raznih vipavskih občinah, in zagotovljeni ste lahko, da bo »sv. Sancerb« zopet se dvignil iz svojih razvalin, bo dobil — brezplačno — zopet svete relikvije in novi podraški gospod župnik bo zopet zamogel »bogato« plačan pri sv. Servulu opravljati službo božjo. — Torej le na delo!

(Primorski Hrvatje — Italijani.) Dober poznavalec primorskih razmer piše dunajskemu listu »Süden«: Ces. namestnik grof Goëss trdi, da so Hrvatje le Italijani, ki pa se kažejo Hrvate, ker kot dobri katoliki sovražijo Italijo, ki je papežu ugrabila Rim. Taka izjava visokega dostojanstvenika mora vzbujati nevoljo. Istra ni bila nikdar italijanska, ker so rimski naselniki bivali le v nekaterih mestih. Koncem šestega in začetkom sedmega veka pa so se v deželi naselili Hrvatje in so bili poleg Slovencev na severu edini stanovalci v deželi do 13. in 14. veka, izvzemši nekaj rimskih družin v mestih. V srednjem veku so pač Benečani vsilili nekaj Italijanov ter mesta večinoma polasčili. Ob času turških bojev pa se je v deželi naselilo zopet mnogo hrvatskih družin iz Bosne, Hercegovine in Dalmacije. Dežela pa je do novejšega časa bila in veljala kot hrvatska. Še l. 1848 so javni funkcionarji imenovali Hrvate prave prebivalce v deželi, a Italijane le goste. Od l. 1860 pa skušajo avstrijske oblasti v šoli in uradu širiti italijanski jezik in grof Goëss sedaj že taji hrvatsko narodnost v Istri. Grof Goëss velja v višjih krogih za konservativnega centralista, a je destruktiven liberallec.

(Tržaški krščanski socijalisti.) Iz Trsta se nam piše: Na praznik sv. Petra in Pavla so najeli krščanski socijalisti posebno ladijo za izlet v Gradež pod Tržičem (Monfalcone) in k Materi Božji v Barbano ob morju. Ob ukrcanju se je zbralo na pomolu sv. Karla veliko število občinstva, seveda največ tržaške »Piccolove« sodrge. Le-ta je izletnikom žvižgala in jih izzivala na razne načine in ker se je čulo tudi od ladije sèm nekaj odzivov, bi bilo kmalu prišlo do resnejših dejanj. V pravem hipu je prišla policija, ki je izgrednike razgnala. Toda poslednji se s tem še niso zadovoljili, zbrali so se v zloglasni kavarni »Municipio« in ondi skovali načrt, da zvečer, ko se izletniki vrnejo v Trst, naskočijo iste na pomolu. Policija, sluteč to nakano, je najprej razpodila v »Municipio« zbrane barabe in, ker so se nekateri policiji ustavljali, tudi nekaj od njih zaprla. Zvečer, ali marveč po noči ob 12. uri, ko je parnik dospel iz Barbane, pa je postavila policija na pomolu ogromen kontingent varstva za vse slučaje. In res, ko je parnik dospel pred Trst, je čakalo vse črno »Piccolovcev« na bregu, ki so parnik vsprejeli z žvižganjem. Izletniki so se izkrcali mirno in na povelje policije se razkropili po mestu. Temu resnemu nastopu policije je zahvaliti, da ob tej priliki ni prišlo do pretepa. — Toda stvar sama na sebi kaže, da »Piccolovcem« krščanski socijalizem vendar že prav dobro stopa na prste v Trstu in da se ga tudi resno boje. Ta strah pa je samo dobro znamenje za bodočnost krščanstva v Trstu, kajti nasprotno bi si frasoni gotovo ne brusili najmanje jezika ob tej zadevi. Želeti je samo, da krščanski socijalisti dobro poznajo visoko nalogo svojo in uporabijo priliko, katero jim nudijo židovski hlapci s svojim nasprotovanjem: naprej! bodi njihovo geslo, naprej do zmage! A to ni še vse, še nečesar pogrešamo, in to je: združenje krščanskih socijalistov,

brez razlike narodnosti pod enim praporom kršč. ideje. Vse preveč mrzlo je še razmerje mej Slovenci in Italijani v tem pogledu in kaže, kakor da bi še vedno motila združenje pošast narodne mrznje. Ta razlika mora pasti in kje je to potrebnejše, nego v Trstu, kjer nam je v prvi vrsti ležeče na rešitvi ljudstva iz brezdna židovskega liberalizma, zato, ker bi bilo to tudi v narodnem pogledu najbolje. V tem smislu naj bi delovali poklicani krogi, potem se le so prav izvršili svojo nalogo.

(Koncert za Italijansko vseučilišče v Trstu) pripravljajo lahonski nestrpneži tržaški. Za ta namen bobnajo svoje obrabljene fraze v svet in si obetajo od koncerta velikih uspehov za univerzo. Dočim sredi slovenske domovine, v Ljubljani, noče nič kaj izpod rok vprašanje s slovenskim vseučiliščem, se v Trstu bolj in bolj pomika bliže uresničenju italijanska univerza in kdo ve, ako italijanska vztrajnost ne imponuje tudi vladi tako, da se naposled uda. Vztrajnosti se moramo Slovani zares učiti od naših nasprotnikov!

(C. kr. državna gimnazija v Trstu) je štela letos 17 rednih in 4 pomožne učitelje, učencev pa koncem leta 447. Po narodnosti je bilo 142 Slovencev, 137 Nemcev, 132 Italijanov in 26 Hrvatov. Odličnjakov je bilo 43 in Slovenci so narodu delali čast.

(Vse duhovito!) Profesor za italijansko gimnazijo v Pazinu je imenovan neki Metisa Laški listi so polni hvale na izvoljenca, ki je baje duhovit italijanski pisatelj in učenjak. Pri njih je vse duhovito in lepo!

(Zapor.) Andrej Costa, poslanec v italijanski zbornici, je nastopil svojo kaznen zapor v neki kriminalni zadevi. Dokler je zborovala zbornica, je Costo ščitila imuniteta, zdaj pa mora za leso.

(Anarhista) Hugona Rombolija so v Trstu zasačili ter ga utaknili pod ključ.

(Novi rektor hrvatskega vseučilišča.) Ker ban ni potrdil izvolitev dr. M. Šrepela, bil je rektorjem izvoljen dr. G. Arnold.

(Vstopnice za dirko.) katera se vrši v nedeljo, dobivajo se od jutrišnjega dne pri gosp. Šešarku v Šelenburgovih ulicah. Ker je za dirko veliko zanimanja, utegnile bi vstopnice, seosebno za sedeže, hitro poiti in zatoraj priporočamo, da si jo vsakdo čim preje preskrbi. — Kakor čujemo, objavilo se je k dirki več znanih, dobrih hrvatskih, štajerskih in primorskih dirkačev. Dirka bo potemtakem zanimiva.

(Dar.) Slavni jugoslovanski mecen vladika J. Strossmayer je podaril 50 gld. za »Vodnikov dom« in počastil šišensko čitalnico z lastnoročno pisanim listom, ki se glasi: »Moja mila gospodo! Šaljem Vam 50 for. na Vaše plemenite svrhe, želeč iz svega srдца, da sve ono postignete, što Vam duša, i u ime krasnoga Vašega naroda i u ime Vaših plemenitih obitelji želi. — Sa štovanjem J. J. Strossmayer, vladika.«

(Kres.) V čast sv. Cirilu in Metodu prižge šišenska čitalnica v četrtek ob 9. uri na hribčoku nad Šiško kres.

(V morskem kopališču v Gradežu) se je v soboto pripeljalo iz Ljubljane, Gradca in Dunaja 150 bolnih otrok, iz Tridenta 30 in iz Gorice 60. Vseh otrok je ondi 240.

(Mesečni pregled.) Minoli mesec veliki traven bil je zmerno topel in deževen. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 13·5°, ob dveh popoldne 21·7°, ob devetih zvečer 16·3°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega mesca 17·2°, za 0·6° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dado 734·4 mm kot srednji zračni tlak tega mesca, za 1·6 mm pod normalom. — Mokrih dnij bilo je 13, padlo je vsega skupaj 112·8 mm dežja. — Vetrovi so prevladovali iz juga in jugozahoda, iz jugozahoda sem pa tje precej močni.

(Piva) se je izdelalo na Kranjskem minulo leto v obstoječih osmih pivarnah 91.315 hl., ali na vsakega prebivalca blizu 15 l.

(V škaflu je utonil) 21-letni sin posestnika Andr. Selaka v Bajkovcu pri Trebelnem. Oče ga je poslal k bližnji vodi in ga čez nekaj časa našel mrtvega z glavo v škaflu. Mladeniča je brčkone v trenutku napadla božjast in se ni mogel rešiti.

(Obesil se je) 30. t. m. 59-letni berač A. Krašovec na podu posestnika Ign. Jermana v Hraštovljah. Zadrnil si je vrat z verigo od voza.

(Z jezikoslovnega bojišča.) A.: »Slišim, da se je vnel zopet domač prepir. Gre se baje za to, ali se naj piše »bravec« ali »bralec«. Ali je to vprašanje res tako zamotano? — B.: »Seveda! Le pomislite: Levec je V-avec, Ilesič je pa L-avec!« — A.: »Hm, res zamotano vprašanje! Ali se ne dá narediti kompromis, da se ne bi naš nesrečni narod še dalje cepil v sovražne stranke?« — B.: »K večjemu tako, da bi se sedaj Levec pisal Lelec, Ilesič pa Ivešič. — A.: »Saj res, skusite to doseči v znamenju miru in sprave!«

(Najdragocenejši denar.) Neki numizmatik je na vprašanje, kateri denar je najdragocenejši, odgovoril: »Zadnji vinar.«

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 5. julija. Včeraj ob dveh popoldne je došel cesar v Ischl ter je videti prav zdrav. Dež. glavar dr. Ebenhoch je v ime dežele cesarja brzojavno pozdravil, za kar se je vladar laskavo zahvalil.

Dunaj, 5. julija. Soc. demokratična »Arbeiter-Zeitung« naznanja, da bo v četrtek sprehod delavcev na Ringu kot demonstracija proti dr. Luegerju in Strobachu, ki sta se na nekem shodu temu rogoviljenju odločno uprla.

Dunaj, 5. julija. Ogrska zbornica je v tretjem branju danes vsprejela zakone o nagodbi. Gospodska zbornica tudi v kratkem vsprejme te predloge.

Budimpešta, 5. julija. Poslanska zbornica je rešila včeraj vse nagodbene predloge.

Berolin, 5. julija. Poslanska zbornica je rešila v včerajšnji seji nekaj peticij in potem prekinila zasedanje do 14. avgusta. V prvi seji ne pride na dnevni red nikaka važna predloga.

Bruselj, 5. julija. V včerajšnji zbornični seji je izjavil ministerski predsednik, da vlada želi sprave mej parlamentarnimi strankami in je voljna sestaviti in predložiti nov načrt za volilno reformo. Minister je pozivljaval poslance, naj vložijo svoje predloge v tem oziru, katere predloži vlada komisiji, sestavljeni iz vseh parlamentarnih strank. Vlada hoče vse storiti, da se poleže splošna razburjenost in prične zopet resno delo. — Poslanec Teodor, član neodvisne stranke, predloži nasvet za integralno proporcionalno zastopstvo v celi deželi. Socijalist Vandervelde izjavlja v ime leve, da se pridružuje vladnemu nasvetu, ker je s tem umaknjena prvotna predloga. »Glasujmo za to,« pravi govornik, »in udeležimo se te komisije, kajti tu ne bomo zastopali leve, ampak celo deželo, ki si je priborila toliko zmago.«

Bruselj, 5. julija. Člani desnice so soglasno pritrdili vladnemu predlogu, da se izroče vsi prejšnji in sedanji načrti za volilno preosnovo komisiji 21 članov, ki naj se izvolijo iz vseh strank.

Bruselj, 5. julija. Vlada je kapitulirala. Opozicija obhaja zmagoslavje ter izjavlja, da sploh ne pritrdi nobeni volilni preosnovi, dokler se ne zvrše nove volitve.

Bruselj, 5. julija. Razun meščanske garde je konsignirano vse vojaštvo v vojašnicah. Mnogo vojakov je došlo z dežele.

Lüttich, 5. julija. Pri otvoritvi zasedanja krajinskega sveta je zaklical guverner trikratni živio kralju. Levičarji so kričali: »Živela splošna volilna pravica, proč s klerikalci, živela republika!« Jeden izmej svetnikov je izjavil, da ne more nazdravljati kralju v teh razmerah. Desnica je živahno ugovarjala.

Madrid, 5. julija. Položaj je vedno bolj kritičen; ako se ne zboljša, hoče vlada kortese poslati domov ter odstraniti ustavo. Toda resno se dvomi, da bi vlada mogla pokazati toliko energije. Zasedli so neko zarotniško društvo Manu negra, ki je okrog Kadiksa daleč na okoli razširjeno ter broji nad 40.000 članov.

Madrid, 5. julija. Iz Barcelone, Valencije, Saragosse in Alicante dohajajo poročila o novih nemirih. Demonstrantje so ponoči planili nad prodajalnice in hiše someščanov, ki ne simpatizujejo z njimi.

Gospodarska organizacija.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 4. julija 1899.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za jesen	gl. 9-20 do gl. 9-22
Rž za jesen	» 7-31 » » 7-33
Turšica za julij-avg.	» 4-83 » » 4-84
» « sept.-okt.	» 5-02 » » 5-04
Oves za jesen	» 5-85 » » 5-87

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806,2 m., srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
4	9. zvečer	735,0	14,6	sl. sever	jasno	
5	7. zjutraj	735,7	12,7	sr. svzh.	poloblačno	0,3
	2. popol.	734,5	22,6	sr. jzah.	»	

Srednja večerajšnja temperatura 15,9°, normale: 19,3°.

V Škofji Loki

se daje

gostilna v najem.

Dobro obiskovana „Finfarjeva gostilna“ z vpeljano trgovino z vinom na debelo, z vso posodo in ledenica z zalogo piva, se takoj odda v najem.

Natančneje se izve pri **Leo Lavrič-u** istotam. 586 2-1

Franjo Toman,

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1

izdeluje

križeva pota

od preprostega do najfinejšega, na platno oljnato slikane in na papir oljnato tiskane podobe (Oelfarbendruck).

Načrti, vzorci in fotografije ali risbe so na razpolago.

V blagohotna naročila se velečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom uljudno priporoča

velespoštovanjem

538 12-7

Franjo Toman.

Poslano.

455

Jemljemo si čast, naznaniti č. sobratom, da naš pooblaščenec prečastni gosp. Dijoniz Guzmios ravnokar potuje po južnih kronovinah, da prečast. gg. duhovnike pouči o „društvu za obnemogle katoliške duhovnike v Avstriji“ in da jih povabi k pristopu. Prosimo svoje preč. sobrate, da našega pooblaščenca bratovsko sprejmo, mu popolnoma zaupajo in društvu pridno pristopajo.

Vodstvo društva za obnemogle katol. duhovnike v Avstriji na Dunaji, I., Wipplingerstrasse 30.

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

prej H. Ničman

v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2

priporoča svojo bogato zalogo molitvenikov, mnogovrstnih podob in raznih drugih devocionalij, zlasti:

Rožne vence, navadne, po pet oddelov, na niti dvanajstera 25 kr. do 1 gld. 40 kr.; na žici dvanajstera 45 kr. do 3 gld.; iz bisernice jeden 35 kr. do 2 gld.; iz bisernice na srebrni žici in s križcem bisernim ali srebrnim jeden 1 gld. 70 kr. do 3 gld.; iz aluminija po 65 kr. kos.

Rožne vence Naše ljube Gospe, dvanajstera 60 kr. do 1 gld.; **rožne vence Žalostne M. božje**, dvanajstera 1 gld. 60 kr. do 2 gld. 40 kr.; **rožne vence za duše v vlačah**, dvanajstera 1 gld. ali 1 gld. 10 kr.

Svetinjice, raznovrstne, manjše in večje, dvanajstera 70 kr., 1 gld. 20 kr. do 3 gld. 60 kr.

Svetinje za „Marijine družbe“, velike, iz aluminija, s slovenskim napisom, jedna 12 kr., sto skupaj 10 gld.

Srebrne svetinjice »Brezmadežnega Spoč.« in »presv. R. Telesa« po 45 kr. jedna in višje;

Pražki Jezuščki, v malih puščicah, po 10 kr., več skupa, ceneje.

Križol za rožne vence, dvanajst 25 kr. do 1 gld. 20 kr., iz niklja jeden 7 kr. do 70 kr.

Križi razne velikosti in kakovosti s stolom ali za na steno od 75 kr. jeden do 20 gld.

Podobice za I. sv. Obhajilo, sto skupaj 2 gld. 50 kr., s čipkami 3 gld. 80 kr.; večje za okvir, sto 6 gld. in 12 gld.

Spomini sv. misijona, sto podob skupaj 85 kr.

Litanije presv. Srca Jezusovega, slovenske, nemške, latinske, sto skupaj 80 kr.

itd. itd.

Knjižnica za ljudstvo.

I. zvezek:

Zadruga in njih nasprotniki.

Uredil dr. Iv. Ev. Krek.

Cena zvezku 5 kr., po pošti 2 kr. več. — Dobiva se pri odboru »Katol. političnega društva« v Ljubljani.

Trnkóczy-jev

oblič za kurja očesa

102 10-9 (cena 35 kr.)

Primerno darilo otrokom ob raznih prilikah!

Pomladni Glasi

posvečeni

slovenski mladini.

9. zvezek. — S štirimi slikami.

Uredil in založil

Anton Ratajec.

V Ljubljani. 1899. — Tiskala Katol. Tiskarna.

Cena brošuram 30 kr., v pol platno vezanim 40 kr., v celo platno vezanim 55 kr.

Dobivajo se v semenišču, Katol. Bukvarni, Ničmanu, Gintinju, Schwentnerju in pri Kraju v Novem Mestu.

Dobé se tudi stari letniki razen I in II

Primerno darilo otrokom ob raznih prilikah!

Razglednice

„Šmarne Gore“

dobivajo se komad po 4 kr. pri

Antonu Turk-u v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 3.

je najboljša in najbolj gotovo sredstvo, da se urno in temeljito odpravijo kurja očesa, trda koža itd. Učinek zajamčen! Pristno le, če je vsacemu flastru vtisnjeno: »Franciskova lekarna«. Dobiti je na Dunaju, V. 2, Schönbrunnerstrasse 107 (kjer se izdeluje), v Ljubljani pa v lekarni gospoda Ubalda pl. Trnkóczy-ja, Mestni trg šte. 4.

Po pošti franko, ako se 40 kr. pošlje v znakah.

Pleskarska in v to stroko všteta se stavbena in pohištvena dela izvršujeta in se priporočata v naročila iz mesta in z dežele

BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. — Najnižje cene. — Vzorci so vselej na razpolago. — Izvrševanje strokovno zanesljivo in brez konkurence. 13 11-4

Št. 22422.

Razglas.

570 3-2

Na dan obletnice poroke Njene o. in kr. Visokosti gospé nadvojvodinje Marije Valerije razdeliti je vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane dvesto goldinarjev med petero ubozih vdov ljubljanskih.

Prvošnje za podelitev teh podpor vložiti je do 24. julija t. l. pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 24. junija 1899.

Slovinci,

pristopajte k

„Naši straži“!

Pozor

kolesarji!

Obče znana, jako trpežna

kolesa Styria št. V „ljudsko kolo“

prodajajo se zaradi različnih cen drugih vrst koles po jako znižanih tovarniških cenah pri

Franu Čudnu v Ljubljani

s čemur je sl. občinstvu dana prilika po ceni si pribaviti

Styria št. V.

399 21

Zastopnik tvrde: Josip Polak.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec
v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4 1/2%. Pošto-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 5. julija.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 65 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 35 »
Avstrijska zlata renta 4%	119 » 30 »
Avstrijska kronna renta 4%, 200 kron	100 » 35 »
Ogerska zlata renta 4%	119 » 10 »
Ogerska kronna renta 4%, 200	96 » 35 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	909 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	880 » — »
London vista	120 » 52 1/2 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 97 1/2 »
20 mark	11 » 78 »
50 frankov (napoleonador)	9 » 55 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 65 »
C. kr. cekini	5 » 67 »

Dné 4. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	169 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 » 25 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 15 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » 25 »
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 » 50 »
Posojilo goriskega mesta	112 » — »
4% kranjsko deželno posojilo	98 » 25 »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » 15 »
Prijoritete obveznice državne železnice	211 » — »
» južne železnice 3%	169 » — »
» južne železnice 5%	122 » — »
» dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	— » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 80 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	86 » — »
St. Genois srečke, 40 gld.	83 » 25 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 50 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152 » 75 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3250	— » — »
Akcije tržanskega Loyda, 500 gld.	438 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	75 » 75 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	104 » 25 »
Montanska družba avstr. plan.	241 » 75 »
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	178 » — »
Papirnih rubljev 100	126 » 87 »

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zruge pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „MERCUR“ I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.